

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki (przewodniczący)

SSN Robert Stefanicki

SSN Renata Żywicka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie
o wysokość podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 1 lutego 2023 r.,
zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 12 września 2022 r., sygn. akt III AUa 581/20, WSC U 89/22,

1. oddala zażalenie;

**2. odstępuje od obciążania skarżącej zwrotem kosztów
postępowania zażaleniowego na rzecz pozwanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie postanowieniem z dnia 12 września 2022 r. odrzucił skargę kasacyjną odwołującej się M. K. od postanowienia tego Sądu z dnia 20 czerwca 2022 r. w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że postanowieniem z dnia 20 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie apelacyjne (pkt I) oraz umorzył nawzajem koszty stron w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 182 § 4 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. (pkt II).

W dniu 5 września 2022 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęła skarga kasacyjna od powyższego postanowienia, którą sporządził i wniósł radca prawny w imieniu wnioskodawczynie. W skardze kasacyjnej jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazano kwotę 8.931 zł.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że przedmiotem sprawy była podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Sprawa taka ma charakter majątkowy. Wartość przedmiotu zaskarżenia została określona przez skarżącego na kwotę 8.931 zł (jest to kwota tożsamej wysokości, co uprzednio wskazana przez pełnomocnika wnioskodawczynie w apelacji). Skarga jest zatem niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych.

Niezależnie od powyższego odwołując się do orzecznictwa podkreślił, że zaskarżone postanowienie dotyczy umorzenia postępowania apelacyjnego. Natomiast art. 398¹ § 1 k.p.c., zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, należy rozumieć w ten sposób, że przewiduje on skargę kasacyjną wyłącznie od orzeczenia sądu drugiej instancji umarzającego postępowanie w sprawie w całości. Skarga kasacyjna nie przysługuje zatem od powyższego postanowienia.

Odwołująca się wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej, zaskarżając to postanowienie w całości. Podniosła zarzut nieważności postępowania spowodowanej pozbawieniem wnioskodawczynie M. K. możliwości obrony swych praw, zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c., z uwagi na szereg uchybień po stronie Sądu, związanych z tym, że:

(-) w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji postanowieniem z dnia 12 lutego 2020 r., na skutek podjętych zgodnie z art. 25 § 1 k.p.c. czynności sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, w sposób oczywiście błędny ustalono wartość przedmiotu sporu na kwotę 8.931 zł, mimo że kwota ta nie znajdowała uzasadnienia ani w okolicznościach sprawy, ani nawet w stanowisku strony przeciwnej, postanowienie miało charakter niezaskarżalny, co doprowadziło do utrwalenia wartości przedmiotu sporu i tym samym wnioskodawczynie pozbawiona została możliwości dalszego działania, a jednocześnie w całości bezpodstawnie formalnie została pozbawiona możliwości wniesienia skargi kasacyjnej, zaś Sąd Apelacyjny, wobec wydania w całości bezpodstawnie i wbrew przepisom prawa, postanowienia o umorzeniu

postępowania apelacyjnego, odstąpił od merytorycznego rozpoznania sprawy, wobec czego brak było też możliwości rozpoznania niezaskarżalnego postanowienia w trybie art. 380 k.p.c.;

(-) Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 20 czerwca 2022 r. umorzył postępowanie apelacyjne z uwagi na niezgłoszenie przez strony wniosku o podjęcie postępowania w ciągu sześciu miesięcy od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania, podczas gdy w rzeczywistości nigdy nie istniała podstawa do zawieszenia postępowania na podstawie art. 178 k.p.c. (brak zgodnego wniosku stron o zawieszenie postępowania) i tym samym termin, po którego upływie trzeba umorzyć postępowanie, w ogóle nie rozpoczął biegu, co spowodowało wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania bez podstawy prawnej, a następnie pozbawienie wnioskodawczyni wszelkich możliwości działania wobec oddalenia przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 6 września 2022 r. wszelkich wniosków wnioskodawczyni zmierzających do uchylenia wadliwie wydanego postanowienia i sanowania popełnionych uchybień, czym zamknęto wnioskodawczyni drogę do dalszego działania;

(-) Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 18 marca 2021 r. zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 178 k.p.c., podczas gdy nigdy nie zostały zgłoszone zgodne wnioski stron o zawieszenie postępowania w tym trybie (jedynym wnioskiem pochodzącym od pełnomocnika wnioskodawczyni był wniosek o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego, które rozpatrywane było w ramach postępowania w sprawie III UZP 5/20 i wniosek ten nie został przez Sąd Apelacyjny rozpoznany, tylko został przez sąd zmodyfikowany na wniosek o zawieszenie postępowania na podstawie art. 178 k.p.c.), zaś wydane postanowienie było niezaskarżalne, co w efekcie pozbawiło wnioskodawczynię możliwości dalszego dochodzenia obrony jej praw.

Skarżąca podniosła też, że na wynik sprawy wpływ miało także naruszenie następujących przepisów postępowania:

1) art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie, której przedmiotem jest podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jest

niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu sporu niższą niż dziesięć tysięcy złotych, w sytuacji gdy rzeczywiście wartość przedmiotu sporu w sprawie przekracza ten próg, zaś pełnomocnik wnioskodawczyni pozostawał związany nieprawidłowo ustaloną niezaskarżalnym postanowieniem w przedmiocie ustalenia wartości przedmiotu sporu na kwotę 8.931 zł i wobec utrwalenia w myśl art. 25 i 26 k.p.c. błędnie ustalonej wartości przedmiotu sporu, nie mógł wskazać w skardze kasacyjnej wyższej wartości przedmiotu zaskarżenia, zaś Sąd Apelacyjny w ramach badania warunków formalnych skargi zaniechał sprawdzenia czy podana wartość przedmiotu zaskarżenia, faktycznie jest prawidłowa,

2) art. 398¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna, ponieważ nie przysługuje ona od postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego w sytuacji, gdy linia orzecznicza, zgodnie z którą skarga kasacyjna nie przysługuje od postanowienia umarzającego postępowanie apelacyjne straciła na aktualności po uchyleniu art. 394¹ § 2 k.p.c. i obecnie jedyną drogą do zaskarżenia postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego, jako kończącego postępowanie, jest wniesienie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398¹ § 1 k.p.c.

W zażaleniu zawarto wnioski o:

(-) uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu Apelacyjnego w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego, w całości oraz zniesienie postępowania w zakresie objętym nieważnością, poczynając od wydania postanowienia z dnia 18 marca 2021 r. w przedmiocie zawieszenia postępowania oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania;

(-) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 12 lutego 2020 r.;

(-) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 18 marca 2021 r.;

(-) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 września 2022 r.;

(-) zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, wskazując jako wartość przedmiotu sporu kwotę 8.931,00 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawane w niniejszym postępowaniu zażalenie nie jest uzasadnione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że katalog środków zaskarżenia rozpatrywanych przez Sąd Najwyższy jest ściśle limitowany. W rozpoznawanej sprawie odwołująca się wywiodła skargę kasacyjną od postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego, którą Sąd Apelacyjny odrzucił jako niedopuszczalną.

System zaskarzania skargą kasacyjną orzeczeń wydawanych w postępowaniach uregulowanych w Kodeksie postępowania cywilnego ma charakter zamknięty, zatem brak wyraźnej regulacji dopuszczalności skargi kasacyjnej w odniesieniu do określonego postępowania przesądza, że orzeczenia wydawane w tym postępowaniu nie są zaskarżalne skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2022 r., III CZ 12/22, LEX nr 3303284). Zauważyć zatem należy, że art. 398¹ § 1 k.p.c., odnoszący się do dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym, ogranicza zaskarżalność orzeczeń kończących postępowanie w sprawie tylko do dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji, a mianowicie postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu oraz umorzenia postępowania. W związku z powyższym skarga kasacyjna nie przysługuje od innych postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Regulacja art. 398¹ § 1 k.p.c. wyłącza bowiem dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych, niż w niej wskazane, prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016 r., I CZ 43/16, LEX nr

2103706). Ponadto zwrócić należy zatem uwagę na to, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalone można uznać stanowisko, zgodnie z którym postanowienie sądu drugiej instancji o umorzeniu postępowania apelacyjnego nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2013 r., III CZ 12/13, LEX nr 1331313; z dnia 7 listopada 2013 r., V CZ 53/13, LEX nr 1391710; z dnia 25 września 2014 r., II CZ 45/14, LEX nr 1532736; z dnia 9 grudnia 2014 r., V CSK 311/14, LEX nr 1551681; z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15, LEX nr 1744197; z dnia 9 lipca 2015 r., I CZ 62/15, LEX nr 1766002; z dnia 15 lutego 2018 r., I CZ 17/18, LEX nr 2486188; z dnia 18 kwietnia 2018 r., IV CZ 17/18, LEX nr 2498015; z dnia 25 czerwca 2019 r., I CZ 41/19, LEX nr 2691532; z dnia 4 września 2019 r., II UZ 23/19, LEX nr 2738653).

Jak wskazuje się w orzecznictwie umożliwienie zaskarżenia postanowień o odrzuceniu pozwu i umorzeniu postępowania skargą kasacyjną wynika bowiem z tego, że postanowienia te zamykają drogę do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2020 r., II CSK 70/20, LEX nr 3147686). Wraz z odrzuceniem pozwu albo umorzeniem postępowanie kończy się bez wydania orzeczenia, które obejmowałoby ocenę zasadności żądania przedstawionego w pozwie lub wniosku inicjującym postępowanie nieprocesowe. Postanowienia te pociągają tym samym za sobą szczególnie ważne konsekwencje dla stron (uczestników), tamując drogę do uzyskania oczekiwanej ochrony sądowej. Natomiast zgodnie z art. 182 § 3 k.p.c. umorzenie postępowania zawieszonego przez sąd wyższej instancji skutkuje co do zasady uprawomocnieniem się zaskarżonego orzeczenia. Jeżeli do zawieszenia doszło w toku postępowania apelacyjnego, umorzenie nie dotyczy zatem postępowania w całości, lecz tylko postępowania apelacyjnego, zainicjowanego wniesieniem środka odwoławczego, chyba że chodzi o sprawy o unieważnienie małżeństwa, rozwód i o ustalenie nieistnienia małżeństwa, w których umarza się postępowanie w całości, co implikuje konieczność uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji. Umorzenie postępowania przed sądem drugiej instancji powoduje więc co do zasady uprawomocnienie się zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji. Postępowanie nie kończy się wtedy zatem bez merytorycznego osądu żądania, strony uzyskują merytoryczne orzeczenie odpowiadające ich konstytucyjnemu

prawu do rozstrzygnięcia o istocie sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), nie dochodzi natomiast jedynie, na skutek bezczynności stron, do merytorycznego rozpoznania złożonego środka zaskarżenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2020 r., II CSK 70/20, LEX nr 3147686).

Jak zauważa to natomiast sama odwołująca się w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, postanowienie o umorzeniu postępowania apelacyjnego, przed wejściem w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, mogło podlegać zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego na podstawie uchylonego obecnie art. 394¹ § 2 k.p.c. Treść uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2020 r., II CSK 70/20 (LEX nr 3147686), zdaje się wskazywać na to, że Sąd Najwyższy w tym orzeczeniu przyjął, że de lege lata, po uchyleniu art. 394¹ § 2 k.p.c., w odniesieniu do postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego również taki środek zaskarżenia stronie nie przysługuje. Stanowisko takie zajęto również w piśmiennictwie, gdzie wskazano, że „na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego nie przysługuje zażalenie ani do Sądu Najwyższego, ani do innego składu sądu drugiej instancji, gdyż jest to postanowienie kończące postępowanie w sprawie, ale jest ono jednocześnie postanowieniem umarzającym postępowanie apelacyjne, nie zaś umarzającym postępowanie w sprawie” (M. Manowska w: M. Manowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477¹⁶, komentarz do art. 398¹ k.p.c.). Natomiast w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2021 r., V CSK 138/21 (LEX nr 3290393), mimo odwołania się do wyżej wskazanego postanowienia, stwierdzono bez dalszego uzasadnienia, że właściwym środkiem zaskarżenia takiego postanowienia jest zażalenie, co wskazywać może, że Sąd Najwyższy w tamtym składzie uznał, że środek taki przysługuje stronie od postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego również po uchyleniu art. 394¹ § 2 k.p.c.

Należałoby przy tym uznać, że z uwagi na brak wymienienia postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego w art. 394¹ § 1 i § 1¹ k.p.c., czy też art. 394² § 1 k.p.c., przyjęcie wskazanego w postanowieniu Sądu Najwyższego, V CSK 138/21, stanowiska o przysługiwaniu stronie zażalenia, wymagałoby w obecnym

stanie prawnym przełamania wyników wykładni językowej bądź sięgnięcia do analogii i analizy granic dopuszczalności analogii z uwzględnieniem argumentów konstytucyjnych, w tym do ustanawiającego prawo do zaskarżalności orzeczeń sądu pierwszej instancji art. 78 ust. 1 Konstytucji RP. Jak wskazano bowiem w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2021 r., III CZP 53/20 (OSNC 2022 nr 4, poz. 36) umorzenie postępowania apelacyjnego, podobnie jak odrzucenie apelacji, zamyka drogę do rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji, a w konsekwencji do kontroli zaskarżonego apelacją wyroku i wniesienia skargi kasacyjnej od orzeczenia co do istoty sprawy. Na postanowienie o odrzuceniu apelacji zgodnie z art. 394² § 1 k.p.c. przysługuje zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się też, że jeżeli argumenty ważące na dopuszczeniu przez ustawodawcę zaskarżalności określonego postanowienia mogą być skutecznie podniesione w odniesieniu do postanowienia, na które zażalenia nie przewidziano, uzasadnione jest zastosowanie w drodze rozumowania per analogiam legis przepisu przewidującego w podobnej sytuacji zażalenie (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 1965 r., I CZ 101/65, OSNCP 1966 nr 10, poz. 169 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1988 r., III CZP 95/88, OSNCP 1989 nr 12, poz. 203, z dnia 22 stycznia 1998 r., III CZP 69/97, OSNC 1998 nr 7-8, poz. 111, z dnia 24 września 2003 r., III CZP 58/03, OSNC 2004 nr 11, poz. 173, z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CZP 65/08, OSNC 2009 nr 7-8, poz. 112 i z dnia 20 listopada 2008 r., III CZP 111/08, OSNC 2009 nr 10, poz. 138; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2009 r., III CZP 36/09, OSNC 2010 nr 2, poz. 24 i z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 14/11, OSNC 2012 nr 1, poz. 2).

Powyższa kwestia, czy *de lege lata* przysługuje zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania apelacyjnego, nie wymagała jednakże w sprawie rozstrzygnięcia, gdyż strona w niniejszej sprawie od postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego wywiodła skargę kasacyjną. W okolicznościach niniejszej sprawy brak było również podstaw do rozważenia ewentualnej konwersji czynności procesowej dokonanej przez pełnomocnika odwołującej się, a więc potraktowania wniesionej przez niego skargi kasacyjnej jako zażalenia.

Podsumowując dotychczasowe rozważania, stwierdzić zatem należy, że w związku z powyższym w sprawie nie wystąpiła sytuacja, w której stronie przysługiwałoby prawo do wniesienia skargi kasacyjnej, a zatem już z tego względu zaskarżone postanowienie odpowiadało prawu.

Na marginesie tylko w związku z powyższym zgodzić należy się ze stanowiskiem, że sąd drugiej instancji rozważając czy zachodzą podstawy umorzenia postępowania powinien poddać kontroli prawidłowość takiego postanowienia, czy rzeczywiście zachodzą wskazane w nim przyczyny jego uprzedniego zawieszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15, LEX nr 1744197). Podstawą zawieszenia postępowania na zgodny wniosek stron może być takie ich zachowanie, które w okolicznościach konkretnej sprawy nie pozostawia wątpliwości co do zgodnego zamiaru wywołania przez strony skutku w postaci zawieszenia postępowania i któremu nie można przypisać innego znaczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1999 r., I CKN 535/99, Wokanda 1999 nr 11, s. 9; z dnia 16 stycznia 2018 r., III UK 18/17, LEX nr 2490612). Oczywiście wniosek o zawieszenie postępowania powinien znajdować się w aktach sprawy, a podstawa zawieszenia znaleźć odzwierciedlenie w treści postanowienia sądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 1997 r., I PKN 156/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 43, LEX nr 2490612). Orzekając w przedmiocie umorzenia, sąd nie może opierać się na przyczynie zawieszenia powołanej w postanowieniu o zawieszeniu, ale powinien badać rzeczywiste powody zwieszenia postępowania. Problem ten ujawnił się w szczególności w kontekście umorzenia postępowania zawieszonego na zgodny wniosek stron w sytuacji, w której jednocześnie występowała inna przyczyna zawieszenia, a także gdy brakowała w ogóle podstawy do zawieszenia, a mimo to postanowienie o zawieszeniu postępowania zostało wydane (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 maja 1997 r., I PKN 156/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 43; z dnia 17 grudnia 1998 r., II CKN 713/98, PPH 2001 Nr 8, poz. 46; z dnia 25 marca 2010 r., I CSK 252/09, LEX nr 578129; z dnia 4 czerwca 2014 r., II CSK 561/13, OSP 2014 nr 12, poz. 117; z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15; LEX nr 1744197; z dnia 27 sierpnia 2015 r., III CSK 171/15, LEX nr 1801542; z dnia 9 marca 2017 r., II UK 193/16, LEX nr 2309128; z dnia 9 marca 2017 r., II UK 14/16, LEX nr

2294400 oraz uchwała z dnia 25 lutego 1985 r., III CZP 86/84; OSNC 1985 nr 11, poz. 168).

Przed wszystkim zauważyć jednak należy, że wszystkie sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami o prawa majątkowe i tak należy je traktować. Pośrednio wynika to z art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., zgodnie z którym, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2021 r., I UZ 22/21, niepubl.; z dnia 12 stycznia 2022 r., I UZ 33/21, LEX nr 3369499). Oznacza to, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje co do zasady wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi co najmniej dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Skoro zaś sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami o prawa majątkowe, to znaczy, że możliwe (a w niektórych przypadkach konieczne) jest oznaczenie w nich wartości przedmiotu sporu oraz wartości przedmiotu zaskarżenia.

Do skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie nie ma zastosowania wyłączenie określone w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. W skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia została określona przez samą skarżącą na kwotę 8.931 zł. Żaląca się podnosi, że pozostawała związana nieprawidłowo ustaloną przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 12 lutego 2020 r. wartością przedmiotu sporu i wobec utrwalenia błędnie ustalonej wartości przedmiotu sporu, nie mogła wskazać w skardze kasacyjnej wyższej wartości przedmiotu zaskarżenia, która jest w rzeczywistości w jej ocenie wyższa. Nie odnosi się przy tym ani do wskazania kwoty przekraczającej kwotę decydującą o dopuszczalności skargi ani do wykazania podstaw, na których opierać miałyby się wyliczenie, adekwatne do przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827, z dnia 6 października 2009 r., II UZ 32/09, LEX nr 574543, z dnia 13 maja 2005 r., I UZ 23/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 399, z dnia 13 maja 2005 r., II UZ 25/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 383). Jak podkreśla Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego

orzeczenia, również w apelacji odwołująca się wskazała taką wartość przedmiotu zaskarżenia.

W związku z wszystkimi podniesionymi powyżej argumentami w sprawie nie wystąpiła sytuacja, w której stronie przysługiwałoby prawo do wniesienia skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że zaskarżone postanowienie odpowiadało prawu. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania zażaleniowego postanowiono w oparciu o art. 102 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.